
Notiser

MEDISINSK NYTT

ODA RISKÅ

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ÅSLAUG HELLAND

Email: ahelland@gmail.com
Tidsskriftet

TRINE B. HAUGEN

Email: trine.b.haugen@hf.hio.no
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Økt kroppsmasseindeks øker risikoen for flere krefttyper

Økt kroppsmasseindeks kan øke risikoen for flere krefttyper. Risikoen varierer med kjønn og etnisitet (Lancet 2008; 371: 569 – 78).

For menn betydde en 5 kg/m² økning i kroppsmasseindeks økt risiko for øsofageal adenokarsinom, skjoldkjertel-, tykktarms- og nyrekreft. For kvinner økte risikoen for øsofageal adenokarsinom, livmor-, galleblære- og nyrekreft.

Metaanalysen kan danne grunnlag for å utforske biologiske mekanismer bak sammenhengen mellom fedme og kreft, konkluderer forfatterne.

Overlevelse etter hjertestans i sykehus

Færre sykehuspasienter overlever hjertestans om nettene og helgene enn på dagtid, viser en ny studie (JAMA 2008; 299: 785 – 92).

19,8 % av pasientene som fikk hjertestans i løpet av dagen overlevde, i forhold til 14,7 % av pasienter med hjertestans i løpet av natten eller helgen. 20,6 % av pasienter overlevde hjertestans i løpet av dagtid på ukedager sammenliknet med 17,4 % i løpet av dagtid i helger.

Antibiotikabehandling for sekretorisk otitt

Antibiotikabehandling har ikke effekt på sekretorisk otitt hos barn. Det viser en metaanalyse av fem randomiserte studier (Arch Otolaryngol Head Neck Surg 2008; 134: 128 – 32).

Halvparten av barn med akutt otitis media vil utvikle asymptomatisk sekretorisk otitt etterpå, noe som kan føre til hørselstap. Studien fant ingen statistisk signifikant bedring etter antibiotikabehandling. Forfatterne anbefaler derfor at antibiotika ikke brukes til å forebygge sekretorisk otitt.

Probiotika øker dødelighet ved alvorlig pankreatitt

Probiotika er assosiert med økt dødelighet hos pasienter med alvorlig akutt pankreatitt, viser en studie i *The Lancet* (2008; 371: 651 – 9).

Infeksjoner er vanlig ved akutt pankreatitt, og forskere har tidligere foreslått at probiotiske bakterier kan forebygge slike infeksjoner. Men i denne randomiserte studien var det omtrent like mange infeksjoner i probiotikagruppen som i placebogruppen. Dødeligheten var imidlertid vesentlig høyere i probiotikagruppen, med 16 % i forhold til 6 % i kontrollgruppen.

Behandlingsresistens mot taxaner

Taxaner er et effektivt kjemoterapeutikum brukt i behandling av solide svulster. Dessverre blir svulster resistente mot medikamentet, og ny forskning har nå avdekket en av mekanismene bak resistensen (Cancer Cell 2007; 12: 514 – 27).

Ved cellestudier har forskningsgruppen funnet at området rundt svulsten, det ekstracellulære matriks, kan indusere slik resistens. Tap av proteinet TGFBI induserer spesifikk resistens mot taxanet paklitaxel. Ved å behandle cellene med TGFBI-protein, ble cellene igjen sensitive for cellegiften.

Immunhistokjemisk undersøkelse av taxanbehandlede svulster fra mennesker viste at cytotoxisitet var induert i områder av svulsten med høyt uttrykk av TGFBI-proteinet.

Aldring av ovariet er koblet til PTEN-signalering

Aktivering av primordialfollikler er en progressiv, irreversibel og nøye regulert prosess, men kontrollmekanismene er ukjente. En multinasjonalt forskergruppe har studert follikkelaktivering i en musemodell (Science 2008; 319: 611 – 3).

Tumorsuppressorgenet *PTEN*, en negativ regulator for fosfatidylinositol-3-kinase (PIK3), var deletert spesifikt i oocytter. Dette førte til aktivering av alle de primordiale folliklene og uttømming av folliklene i altfor ung alder (prematur ovarialsvikt). Resultatene antyder at oocytten styrer programmeringen av follikkelaktivering, og at PTEN-PIK3-signalveien kontrollerer initiering av oocyttevekst.

Funnene kan bidra til økt kunnskap om årsakene til prematur ovarialsvikt hos mennesker og på sikt føre til bedre infertilitetsbehandling.

Universell helseforsikring i Taiwan

Etter ti år med universell helseforsikring har helseforskjellene i Taiwan blitt redusert.

Gjennomsnittlig levealder har økt mer blant dem med lavest levealder før den nasjonale helseforsikringen ble innført (Ann Intern Med 2008; 148: 258 – 67).

Bruk av helsefasiliteter økte, mens helsekostnadene forble rundt 5 – 6 % av bruttonasjonalproduktet. Helseforskjellene i Taiwan er fortsatt store, og helseforsikring alene kan ikke løse dette problemet, konkluderer forfatterne.

Oppfølging for pasienter med hjertesvikt

Verken moderat eller intensiv oppfølging med spesialisert sykepleier reduserte sykehusinnleggelser eller dødsfall på grunn av hjertesvikt blant pasienter med tidligere hjertesvikt (Arch Intern Med 2008; 168: 316 – 24).

Det er konklusjonen av en randomisert studie over 18 måneder av oppfølgingsprogrammer i Holland. 42 % av pasientene i kontrollgruppen, 41 % i gruppen med moderat intervensjon og 38 % i gruppen som fikk intensiv oppfølging ble sykehusinnlagt eller døde i løpet av studieperioden.

Høy CRP etter pancreasreseksjon

C-reaktivt protein (CRP) stiger ved infeksjon eller inflammasjonstilstander, men også etter et kirurgisk inngrep. Å skille mellom en postoperativ inflammatorisk respons og en infeksøs komplikasjon etter kirurgi kan derfor være vanskelig.

I en prospektiv serie på 688 pasienter som fikk utført pancreaskirurgi ble CRP vurdert (Surgery 2008; 143: 20 – 8). Hos de uten komplikasjoner steg CRP med median maksverdi på 132 mg/l tredje postoperative dag, og sank gradvis deretter. Hos de med infeksiose komplikasjoner (unntatt pneumoni og sårinfeksjon) steg CRP høyere (median maksverdi 173 mg/l) og vedvarte deretter.

Det ble ikke påvist tilsvarende forskjeller i leukocyttantall eller temperatur. CRP-verdien kan være med på å skille tidligere mellom de med og de uten infeksjonsfokus etter pancreaskirurgi.

Publisert: 3. april 2008. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2025. Lastet ned fra tidsskriftet.no 26. desember 2025.